

ZAM

Selçuk PERİN
13 Nisan,2001

Zam diyoruz da... Hani medya 9 günde 2. büyük zam diyor ya...

Senin döviz kurun belli bir yerde ise o zaman Dolar'a bağlantılı almış olduğun akaryakıt, doğal gaz nasıl zamlı olmasın?

Avrupalı 2000 Haziran'ından 2001 Şubat'ına bir akaryakıt ve doğal gaz zammı içeri sininden çıkamadı. Onlar da bu sorun'u dünya akaryakıt fiyatları yüzünden yaşadılar. Benzin, mazot, fuel-oil, gaz fiyatları ikiye katlandı. Ama bir kriz ortaya çıkmadı demek yanlış olur. Çıktı da krizler idare edildi. Toplu taşımacılıkta, yol taşımacılığında bir çok ayarlamalar yapıldı. Sorunlar kısmen de olsa çözüldü.

Hep söylüyoruz! Yine söyleyelim! Bizler arabalarımıza bağlılığımızı devamlı ilan eder, bunlardan ayrılmayı hor görürsek, sevdamızdan vaz geçemezsek, işimize tek başımıza gitmeyi yeğ tutar, toplu taşımacılığı bir kenara itersek, her gün daha fazla kullanılmakta olan bu ham maddeleri daha çok ithal etmek zorunda kalırsak o zaman bunlara zam olmasın da ne olsun?

Örnek vermek gerekiyorsa verelim. Avrupa'nın başkent'i addedilen Brüksel'de toplu taşımacılık fiyatları senede %3 artıyor. Bu sene de öyle oldu. Ama akaryakıt fiyatları % 51 arttı. Taksi fiyatları 1997 den beri ayarlanmadı, ama akaryakıt fiyatları arttı.

Belçika'da maaşlara zam mı yapıldı? Hayır. Ulusal indeks'e bağlı fiyatlar % 2 artınca maaşlar da bir sonraki ay o kadar artıyor. Oradakilerin canı can değil mi?

Euro'ya indeks'li para birimleri son iki yıl içeri sinde dolara karşı % 70 değer kaybederken Türkiye'de Mark başını alıp gitmişti. Hiç kimsenin sesi çıkmıyordu.

Dün 1 € (Euro) dünya piyasalarında 0.8846 U\$ hesaplanırken bir buçuk yıl önce bu değer 1€ = 1,09 U\$ idi bu % 22'lik değer kaybı önemli değil mi?

Sorunları saptırmadan, gerekenleri yapmanın en kısa zamanda yapılması faydalı olacaktır. Bunu herkes söylüyor. Ben de tekrarlıyorum. T.C. bir banka değildir. Her şeyi hükümetten beklemek olmaz. Birer mesuliyetli vatandaş olarak bizler de görevlerimizi yerine getirmez, yaşam şekillerimizi değiştirme yönünde adımlar atmazsak, komşumuza hürmeti, saygıyı unutursak. Devlet, hükümet ne yaparsa yapsın, krizin etkisini ancak biraz durdurur, ama bu kriz yine gelir hepimizi yine etkiler.

Sosyal güvenlik kuruluşlarından emekli maaşı alan yüz binlerce kişi var. Bu yüz binlerin içerisinde de çift, üç, beş maaş alan insanlar da var. Bu yönetme bir son verilmelidir. Devlet bir Ağa çiftliği değildir.

Yepyeni bir politik düzen gerekmektedir. Bu yeni düzen içerisinde de yeni bir Siyasi Partiler kanunu düşünülmeli. Bu partilerden millet vekili, bakan olacakların ve yüksek seviyede yerlere getirileceklerin şahsi servet beyanları ilan edilmeli, politik kampanyalar için taban ve tavan harcamaları belirlenmeli, parti içi demokratik yöntemler ile seçilebilir kişilerin listelerde yer almaları sağlanmalı. Politik sınıfa saygınlık iade edilmelidir.

Bu yeni düzen içerisinde de yepyeni bir ekonomik düzen boğa'nın boynuzlarından tutarak getirilmelidir. İçinde bulunulan çıkmazların çözümü politik cesarettir. Yani gerektiğinde popüler olmayan kararları alabilmek ve bunları uygulattırmak. Ülkeye yeni bir yön çizmek gibi.

Bu yön çizilirken de yeni bir ekonomik ortam Türk Lirası ayarlamasıdır. Senelerden beri süregelen, konuşulan 000 veya 000,000 atılması gündeme gelmeli ve işleme derhal konulmalıdır. Bunun getireceği, enflasyonist denilen yük de minimize edilmelidir ve istenirse edilir. Hepimiz de değerini yitirmiş bir TL milyoneri olmaktan çıkar saygınlı bir para ile kendimize yeni bir yön çizme imkânına sahip oluruz.

Sokaklara dökülüp, cam, pencere kırmak, insanları yaralamak, bizim gibi bu ülkenin çocuğu olan polisleri yaralamak, araba yakmak adam dövmek bir çözüm getiremez. Getireceği tek şey katılmayanları karşımıza almaktır. Söz hakkımız her zaman var. Bunu iyi kullanmayı bilmek zorundayız. Bu söz hakkımızı hakaretlerle boğar karşısında olduğumuz, bulunduğumuz problemin yaratıcılarına hakaret ve saygısızlık etmeye başlarsak o zaman devletin hepimiz için geçerli olması gereken yargı organı ortaya çıkar ve bizleri kanunlar çerçevesinde yargılayabilir. Bir üçüncü şahsın malına, mülküne, kişiliğine zarar verirsek de bunun bedelini ödemeye hazır olmalı bu bedeli de başkasına çıkartmamalıyız.

Başka konular, reformlar da var gündeme getirilecek.

Bir bankacılık kanunumuz var düzeltilmesi gereken. Bir ceza kanunumuz var yenilenmesi gereken. Bir basın kanunumuz var kökten değişmesi gereken. Bunlar öncelik taşıyor.

Avrupa Birliğine girmek istiyorsak onlara uymak zorunlulukları var. Ancak bu zorunlulukların büyük bir kısmı zorunluluk değil yenilenmesini bilmek, ilerlemek. Bunlar yapılırken de 70 milyon insanın önce ihtiyaçlarının giderilmesi gerekecek. Bunlar yapıldığı zaman da zaten bizden istenenler en az düzeye gelmiş olacak.

Sabah gazetesi bu sabah bir yazıda Türkiye'de bir ayda 500,000 işsiz, dünya'da 400,000 işsiz var diyor... Bu gazeteci bozuntuları ya saymasını bilmiyorlar, ya da rakamları saptırmak, yanlış bilgi vermek, ortalığı karıştırmak için buldukları yerdeler.

Belçika Avrupa'nın en küçük ülkelerinden birisi. Yüzölçümü Konya vilayetinden küçük. Nüfusu da 9,850,000 kişi. Belçika'da resmi kayıtlara göre (istatistiklerden çıkarılanlar hariç) 490,000 işsiz var. İstatistikler dışında kalanları da eklersek 1,100,000 e yakın işsiz var.

Fransa 70 milyon ve yüzölçümü 400,000 Km kare. Fransa'da işsiz sayısı da 2,500,000 üzerinde. Almanya'da işsizlik nerede ise 3,000,000 kişiye yakın. İngiltere ha keza. İtalya işsizliği 1,500,000 un altında tutabilmek için çalışıyor.

Nerede bu 500,000 kişi? Belçika'da mı? Ha o zaman hesap doğru. Yoksa, beyler ya matematik öğrenin. Ya da başka bir meslek seçin...

Basında bir deontoloji yerleşemezse. Basın kendi kendisini terbiye etmeye başlamazsa o zaman bu ülke'de her şey saptırılır, halk'ta basından nefret etmeye devam eder.

Sorunlarımız bir değil, bin de değil. Ama kendi isteklerimiz uğruna hala gerçekleri görmek istemiyor. Hala kendimizi başka başka nedenlere bağlamaya çalışıyoruz. Bu ülke'de Türk Lirası kazanılıyor. Türk Lirası harcanıyor. Döviz bazında fiyat ilan etmek ne demek. Yurt içinde döviz bazında kira, antlaşması yapmak ne demek? Biliyorum pek çoğunuz bu sözlerden sıkılacak, ne anlatıyor diyeceksiniz. Diyeceksiniz ama hiç düşündünüz mü, hiç kimse size her şeyinizi dövize irdeleyin dedi mi?

sperin@superonline.com